

Meditšiinieetika ARTH02.055

Privaatsus ja konfidentsiaalsus

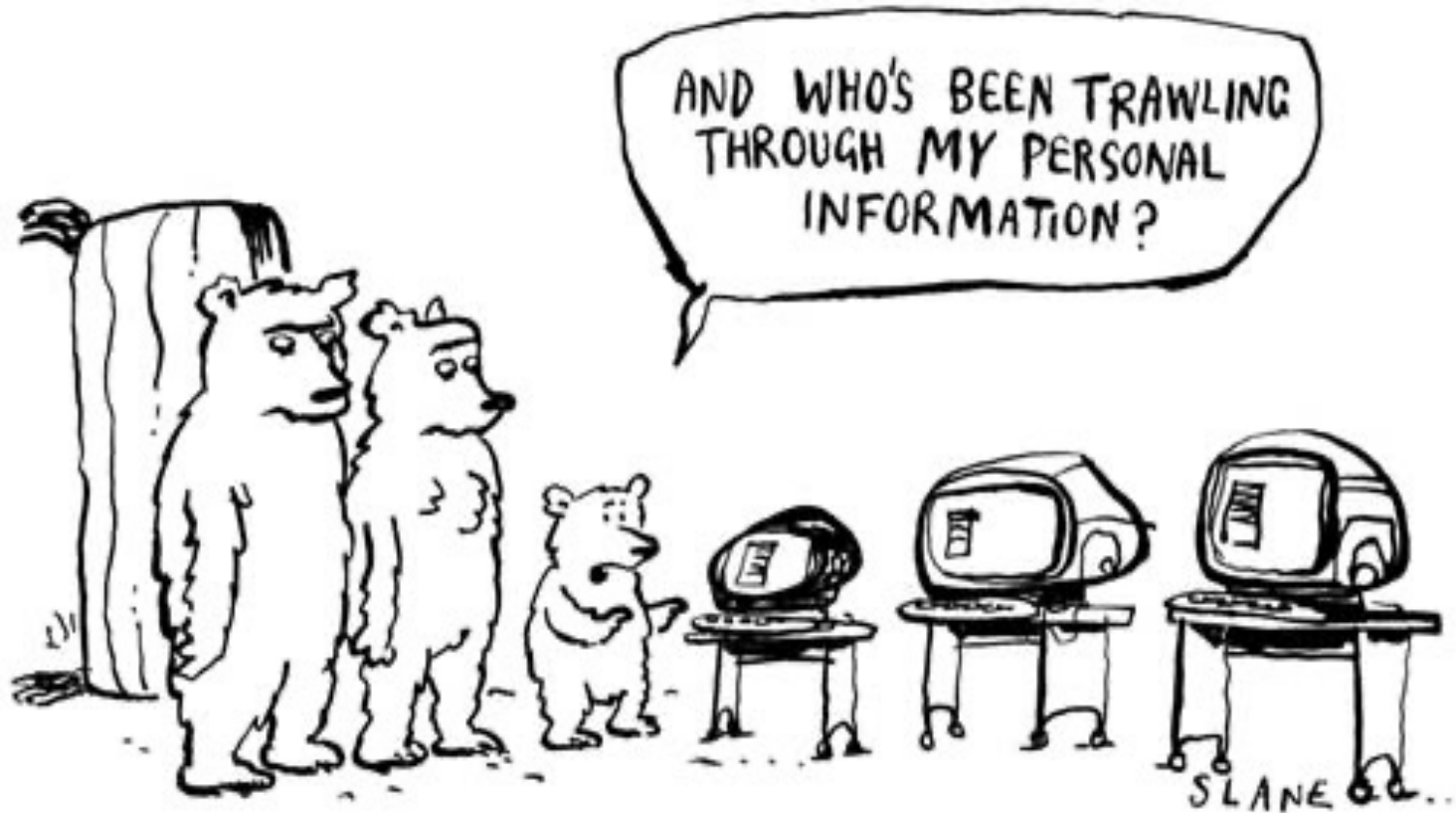
Aime Keis

Peremeditsiini ja tervishoiu instituudi
nooremlektor

Privaatsus

- Privaatsus - inimese või inimrühma õigus olla eraldatud või hoida enesekohta käivat informatsiooni endale ning avaldada seda omal valikul.
- Privaatsuse all mõistetakse ka indiviidi õigust kontrollida oma isikliku info edastamist, sest isiklik informatsioon on eraomand.

Informatsiooniline privaatsus

Informatsiooniline privaatsus

Kontroll oma andmete kasutamise üle-

www.digilugu.ee

Isikutel on õigus teha päringud raviasutustele isikuandmete kasutamise kohta, sh. kahtlus väärkasutusele.

Raviasutustel on kohustus vastata päringutele, mis puudutavad patsiendi andmete kasutamist.

VÕS 41. ptk. konfidentsiaalsusest

§ 768. Saladuse hoidmise kohustus

- (1) Tervishoiuteenuse osutaja ja tervishoiuteenuse osutamisel osalevad isikud peavad hoidma saladuses neile tervishoiuteenuse osutamisel või tööülesannete täitmisel teatavaks saanud andmeid patsiendi isiku ja tema tervise seisundi kohta, samuti hoolitsema selle eest, et käesoleva seaduse §-s 769 nimetatud dokumentides sisalduvad andmed ei saaks teatavaks kõrvalistele isikutele, kui seaduses või kokkuleppel patsiendiga ei ole ette nähtud teisiti.
- (2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kohustuse täitmisest võib mõistlikus ulatuses kõrvale kalduda, kui andmete avaldamata jätmise korral võib patsient oluliselt kahjustada ennast või teisi isikuid.

Kaasaja väljakutsed privaatsusele (1)

- Infotehnoloogia on loonud täiesti uued ja võimsad vahendid mistahes informatsiooni kogumiseks, töötlemiseks ja kasutamiseks.
- Isikuandmed kasutatakse olukordades, mis võivad olla täiesti teistsugused ja eemalseisvad nende kogumise situatsioonist.
- Teatud andmete alusel on võimalik inimesi diskrimineerida teatud huvigruppide (tööandjad, kindlustusfirmad, pangad jne) esindajate poolt.
- Andmeleke võib olla väga tõsiste tagajärgedega.

Kaasaja väljakutsed privaatsusele(2)

- Infotehnoloogia areng: süsteem võimaldab kindlaks teha, kes on patsiendi haigusjuhtu vaadanud:

- UUDISHIMU ON PATT: surnud naise haigusloos sobranud haiglatöötajad saavad karistada

<https://www.oh tuleht.ee/992469/uudishimu-on-patt-surnud-naise-haigusloos-sobranud-haiglatootajad-saavad-karistada>

- Kliinikum vallandas Edgar Savisaare haiguslugu vaadanud töötaja

<https://tervis.postimees.ee/3904237/kliinikum-vallandas-edgar-savisaare-haiguslugu-vaadanud-tootaja>

Arstid ja sotsiaalmeedia

Konto loomise problemaatilisus

Luues oma isikliku konto oma näo ja nimega sotsiaalmeedias, esindate kogu organisatsiooni meie organisatsiooni.

Sotsiaalmeedia ei ole turvaline keskkond delikaatse informatsiooni edastamiseks

Loote tingimuse, et olete kättesaadav kõikjal 24/7 ja meediku privaatsus satub löögi alla.

<https://www.kliinikum.ee/leht/varia/1570-kas-sotsiaalmeedia-teeb-meditiinitoeoetajad-kaitsetuks>

FB ja medikute „töövõidud“

- Asutused õpetavad töötajatele järjest rohkem, kuidas sotsiaalmeedias tööst rääkida.
- 28. juunil kirjutas Eesti Päevaleht haiglaõest, kes postitas Facebooki pildi surevast lapsest, mille peale algatas Tartu ülikooli kliinikum sisejuurdlust. „Meditstiiniõde, kelle tegevust kajastati, on saanud valusa õppetunni,“ ütles Tartu ülikooli kliinikumi avalikkussuhete juht Kristi Tael. „Anestesioloogia ja intensiivravi kliiniku juhtkond otsustas pakkuda juhtumise osalenud meditsiinõele rakendust teises osakonnas,“ lausus Tael. Tema sõnul käitus kliinikum kõnealuse juhtumi puhul nii, nagu reeglid ette näevad. „Sisekontroll kogus ja analüüsis põhjalikult kõiki asjaolusid ning tegi ettepanekud selliste juhtumite vältimiseks,“ selgitas Tael.

<https://epl.delfi.ee/news/eesti/haiglaode-riputas-intensiivravile-sattunud-sureva-lapse-pildi-facebooki?id=64603328>

Sotsiaalmeedia ja arst

„Hei doktor, käisin täna vastuvõtul ja unustasin veel paar küsimust küsida“

Arst-patsiendi suhe laieneb sotsiaalmeediasse?

Arst-patsiendi suhe on unikaalne ja põhineb vastastikkusel lugupidamisel.

Sotsiaalmeedias arst-patsiendi suhe devalueerub.

Sotsiaalmeedia ja arst

Isikliku info postitamine:

MacDonald J, et al, Privacy, professionalism and Facebook: a dilemma for young doctors. 2010

Küsitleti 338 arsti, kellest 65% oli FB konto

- 46% showed photographs of the users drinking alcohol
- 45% showed photographs of the users engaged in healthy behaviours
- 43% indicated their relationship status,
- 37% revealed users' sexual orientation
- 16% revealed their religious views
- 10% showed images of the users intoxicated

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/20633220>

Arsti õigus privaatsusele.

Vastused küsimustele

- Kas arst on avaliku elu tegelane?
- Kas arstil on õigus eraelule?
- <https://www.delfi.ee/news/paevauudised/eesti/tu-kliinikum-koroonaviiruse-ohupiirkonnast-otse-toole-tulnud-arstid-kaitusid-vastavalt-juhistele?id=89143237>